

Nieuwjaarslezing en -receptie
Dinsdag 17 januari 2023

KBC Group
Havenlaan Brussel

Gelegenheidstoespraak van voorzitter Johan Swinnen

L.S.

Ik wil vooreerst de heer Van Damme van harte danken voor zijn warme woorden en voor zijn toelichting bij de prestaties van de KBC Group, een belangrijke motor van het economisch en financieel ondernemen in België en buiten de grenzen.

Ook dank en waardering voor het gastvrije onthaal. De negende keer al, zonder onderbreking.

Graag overloop ik even de indrukwekkende lijst van sprekers die Stefan Hertmans in dit prachtig auditorium zijn voorgegaan: Philippe Van Parijs, Paul Dujardin, Thomas Leijssen, Luc Devoldere, Louise Fresco, Kati Verstrepen, Sophie De Schaapdrijver, en Marc De Vos.

Alvorens Stefan Hertmans te introduceren wil ik jullie allen mijn beste wensen aanbieden. Wensen voor talrijke mooie momenten, veel geluk, goede gezondheid, veel vriendschap ook, gezellige en verrijkende ervaringen bij VIRA.

Ik kan echt niet nalaten te herhalen wat ik er twee jaar geleden al aan toevoegde en ook vandaag als een wens wil vertolken namelijk dat we in deze verwarde, woelige tijden ons niet beroven van hoge ambities, dat we ons behoeden voor te vrijblijvende of te voorzichtige verhalen. Dat we de mogelijkheden zouden benutten om verre en minder verre hoeken van de geopolitieke sferen te blijven opsporen en te verkennen, met een open, verwonderde en nieuwsgierige blik, met kritische doch verdraagzame analyses, maar ook met gevoelens die vrije loop laten zowel aan verontwaardiging als aan hoop en vertrouwen.

Die ambitie moeten we inderdaad blijven koesteren, beste vrienden.

In een tijdsgewricht waar we worden omstuwd, geprikkeld of overweldigd door snelle ontwikkelingen, die vrees en onzekerheid inboezemen, of, integendeel, grootse perspectieven blootleggen, in die wereld moeten we ook iets durven, en af en toe beveiligde en comfortabele paden onbetreden laten.

Ik deel u graag het programma mee voor het komende jaar.
Het ligt zo goed als vast.

Volgende maand spreekt de voorzitter van de Congo-commissie Wouter De Vriendt ons over de voorlopig gestrande werkzaamheden van de parlementaire commissie die zich gedurende 2 jaren gebogen heeft over ons koloniaal verleden.

In maart zal de directeur van ons Federaal Centrum voor de Cyberveiligheid, Miguel De Bruycker, ons onderhouden over een van de voornaamste bedreigingen waarmee onze moderne samenleving geconfronteerd wordt.

Sinds 1 januari is België opnieuw lid van de VN-Commissie voor de Mensenrechten. Het hoofd van de directie Mensenrechten op Buitenlandse zaken Véronique Joosten komt ons in april uitleggen welke doelstellingen onze diplomatie daarbij nastreeft.

Voor mei en juni denken we aan twee thema's. Een paneldebat met zowel ervaren bedrijfsleiders als jonge startups zal gewijd zijn aan ondernemerschap in onzekere tijden. Het conflict in Oekraïne, dat hopelijk op dat ogenblik tot een eind is gekomen, zal stof voor debat zorgen over de positionering van Europa in een multipolaire wereld.

De jongeren blijven niet stilzitten. In de schoot van het dagelijks bestuur nam Eric Peers de taak van Kevin Woolmore over, die chef protocol wordt maar ook de zware taak van onze secretaris Lieven Vermote zo veel mogelijk komt verlichten. De jongeren organiseren een eigen activiteit op 21 april, met een bezoek aan de NAVO. Op een later tijdstip zullen we dat zeker herhalen voor de minder jongeren. Tevens hoop ik dat vroeg of laat een vervolg komt op de opstelwedstrijd die we onder de jongeren organiseerden enkele jaren geleden.

En we gaan op studiereis naar Genève, op uitnodiging van de Zwitserse VIRA, le Forum Suisse de Politique Internationale. Dat bezoek zal doorgaan van 11 tot 14 juni en slaat hoofdzakelijk, maar niet uitsluitend, op de VN-instellingen en het Internationale Rode Kruis. Zodra onze Geneefse gastheren het programma voor een groot deel hebben uitgestippeld, ontvangen onze leden een mail met mogelijkheid tot inschrijving. Het aantal deelnemers is beperkt. Zij zullen volgens het principe van "first come first served" worden aangewezen. Het spreekt vanzelf dat enkel de leden die in regel zijn met betaling van lidgeld hiervoor in aanmerking kunnen komen.

Overigens, ik meld u graag en eens te meer dat het jaarlijks lidgeld van 35 € ongewijzigd blijft. Wel wil ik jullie uitnodigen dat lidgeld nog deze maand te storten. Ik heb het al meerdere keren aangekondigd: dat we als tegenprestatie het tariefverschil tussen leden en niet-leden voor deelname aan onze activiteiten gaan optrekken zodat inderdaad de incentive om effectief te lid worden vergroot wordt. We gaan er eindelijk werk van maken. Hoe meer leden hun lidgeld betalen, hoe groter de kans dat dat lidgeld ook aantrekkelijk wordt.

Vrienden, ik heb nog een belangrijke mededeling. Dit jaar bestaat VIRA zestig jaar. Wij willen die verjaardag op gepaste manier vieren. Met een colloquium van een halve dag. Als thema denken we heel sterk aan de balans van de duurzame ontwikkelingsinspanningen. Dit jaar zijn we immers half weg de zgn agenda 2030. Hoe groot is de kans dat we de duurzaamheidsdoelstellingen halen, wereldwijd, in Europa, in onze lage landen? Wij programmeren dat event na de zomer.

In de herfst ontvangen we eveneens de Nederlandse ambassadeur in Brussel Pieter Jan Kleiweg de Zwaan over een thema dat we nog zullen afspreken maar dat hoogst waarschijnlijk over Nederlands buitenlands en Europees beleid zal gaan. We luisterden

gisteren naar zijn causerie ter gelegenheid van de zestigste verjaardag van de BENEV en ik kan u verzekeren dat hij een bijzonder goed gedocumenteerd en begenadigd spreker is.

Op einde van het jaar staan we aan de vooravond van een nieuw Belgisch voorzitterschap van de EU. Het programma en de ambities van onze diplomatie, zowel de federale als de gewestelijke, zullen in december tegen het licht van de luchters van de Cattier-zaal worden gehouden.

U hoort het, u merkt het. VIRA is in goeden doen. De activiteiten volgen mekaar in flink tempo op. Er zit afwisseling in, we houden de vinger aan de pols van de actualiteit, we zoeken geduldig naar de gepaste formats, we brainstormen erop los, en investeren in netwerking die ons in staat stelt om degelijke sprekers en panelleden aan te trekken. We danken zulks aan nog andere factoren maar ik zou vooral de goede verstandhouding, de aangename samenwerking en de positieve complicité in de schoot van zowel ons dagelijks bestuur als de raad van bestuur willen benadrukken.

Ik zou jullie ook, in het begin van het jaar, willen verzekeren dat we goed en wel beseffen dat de keuze tussen middag- en avondactiviteit nooit iedereen kan tevredenstellen. Daarom wisselen we af. En omdat we het daar nu toch over hebben, geef ik u ook mee dat we ons voelen aangemoedigd om het 's middags vaker met broodjes dan met potage en patatjes te doen. Dat is niet alleen democratischer dat is ook meer bevorderlijk voor de intellectuele concentratie.

Gezien we het nu eenmaal over convivialiteit hebben, wil ik nog iets kwijt. Het verheugt me zeer te mogen vaststellen dat het verschil tussen jong en oud vervaagt, ook bij VIRA. Verschil in leeftijd zal geen rem of hinderpaal zijn voor dialoog en debat, voor samenzijn.

We hebben het al enkele jaren over onzekere, woelige, verwarde, turbulente tijden. We vragen ons af wat ons overkomt en hoe we ons staanbaar houden temidden van epidemiën, klimaatstoringen, migratiestromen, oorlog aan onze grenzen, cyberdreigingen, digitalisering, algoritmisering en robotisering, ontarding van vrijheid, van democratie...

Vandaag worden we door Stefan Hertmans vergast op een heel diepgravende en ongecomplexeerde kijk op deze verschijnselen en evoluties, die tot verwondering maar ook tot ergernis en bezorgdheid leiden.

Stefan Hertmans is er al geruime tijd mee bezig, als professor, als dichter, als romancier, als essayist. Vele van zijn werken werden met voorname prijzen bekroond. Ik mag hem ook een volleerde filosoof noemen, misschien ook een politoloog.

Hij fileert immers deze fenomenen en de vragen die ze oproepen op een bijzonder scherpe, fijnzinnige en genuanceerde wijze, bovendien in een virtuose taal.

En zo zou ik kunnen voortgaan. Maar dat hoeft niet. We beseffen maar al te goed de uitgelezen kans die ons vandaag geboden wordt om naar u te luisteren, Stefan Hertmans, heel nieuwsgierig zijn we inderdaad naar wat u gaat zeggen over onze wereld, onze samenleving, op zoek naar hoop, naar nieuwe hoop.

Om mee op stap te gaan met u, op zoek naar een kompas dat ons kan richten en sturen door een bochtig en hobbelig parcours, waar we inderdaad misschien kiemen ontwaren van een nieuwe tijd.

***